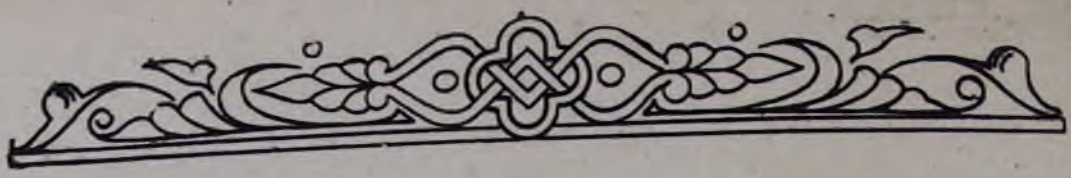

ՀԵՆՐԻԿ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ

ՄԱՏՅԱՆ ԳՈՅՈՒԹՅԱՆ*

Ո՞ւր էր ոգին այն հպոր, ո՞վ էր արդյոք որ պիտի
Փայլատակվանը մտքի խառնած կրակն իր սրտի
Զև տար հայոց հնչյունին,
Հույս, հայրենիք՝ անտունին,
Հավատ՝ հայոց աստղաշատ երկնքի տակ ապրելու,
Նրա սարերը ծուփ-ծուփ,
Աղբյուրները սիրելու,
Նրա պաղ-պաղ ջրերից,
Սիրածի տաք համբույրից
Ուժ առնելու, պահելու այդ հպոր սերը անշեջ,
Ինչպես հնչյուն՝ քանդակված ամեն հայի սրտի մեջ:

Հասավ ժամը լուսավոր,
Պա՜հն ստեղծման... ու մի օր
Ճախրեց ոգին հանճարեղ ամենասուրբ Մաշտոցի,
Ցրեց գիշերը մթին, վանեց խավարն իր խցի,
Տքնեց երկա՜ր, անտրտո՜ւնջ:
Աղբյուրի պես կարկաչում,
Զև էր առնում հայրենի լեզվի ամեն մի հնչյուն,—
Երանելի, երազած հայոց գիրը առաջին,
Նոր շունչ տալիս ստեղծման հայրենավառ իր տենչին,
Նոր լույս՝ թոշնած արտերին,
Նոր հույս՝ կոտրած սրտերին...
Եվ նոր լույսով այդ հանկարծ
Ողողվում են սրբատաշ կամարները մթագնած,
Նոր արևն է ճառագում, իր հետ բերում նոր բարին՝
Հայոց բարձրի՜կ աշխարհին:

Ինքը իրեն մոռացած,
Լույս ճակատը ափի մեջ՝ մագաղաթին խոնարհած՝
Անվերջ գրում է, գրում նա իր գունատ մատներով,
Մե՜ծ տքնության խոր սիրով
Հայոց գիրը՝ կյանքի պես հարազատ ու սրտագին,
Կենդանություն է տալիս իր լուսավառ տենչանքին,
Երակներին իր պայծառ...

* Տպագրվում է որոշ կրճատումներով։

Ասես տեսնում է անա
Հայ մանուկներ՝ ձեռքերնին իր նոր գրերը պահած
Կարդում են օր ու գիշեր,
Կարդում լեկվով մայրենի,
Որի հմա՞յքը թովիչ և որի ո՞ւժը չունի
Ո՞չ մի հզոր կորավար, ո՞չ մի ծաղիկ խնկաբույր,
Կարոտի ո՞չ մի համբույր:
Եվ թռչում է, թևածում գիրը հայոց դպրության,—
Ինչպես անմար արևի ճառագայթը լապտերդյան,
Ինչպես շո՞ւնչը կենարար,
Ինչպես գարո՞ւնը կանքի,
Ինչպես պտուղն անդրանիկ դարերի լույս տենչանքի:

Մեսրոպյան գիրը հասավ հայոց լեռները բոլոր,
Մտավ շենե՞ր, ավանե՞ր...
Ու նա տեսավ՝ թե մի օր
Ինչպես լեկվով մայրենի ամեն ոգի արթնացավ,
Օջախներից կիսավեր կյանքի նոր ծուխ բարձրացավ,
Սկիզբ առավ խոսքը նոր՝ բխած բալում սրտերից,
Հացը եկավ արտերից,
Սերը մահվանը հաղթեց, բացվեց ժպիտը գարնան
Լո՞ւյս մատյանով Մեսրոպյան:

Եկան, անցան արքաներ և բյուր թագեր փոխվեցին,
Բայց գրերը Մեսրոպյան աստղերի պես մնացին
Վա՞ռ ու վսե՞մ, հավերժո՞ղ,
Անմար՝ ինչպես լույսը շող,
Ինչպես հույսի՛, հավատի՛ և գրության մեծ մատյան,
Որ մեր հոգո՛ւմ, մեր սրտո՛ւմ
Ու մեկ հետ է հավիտյա՞ն: